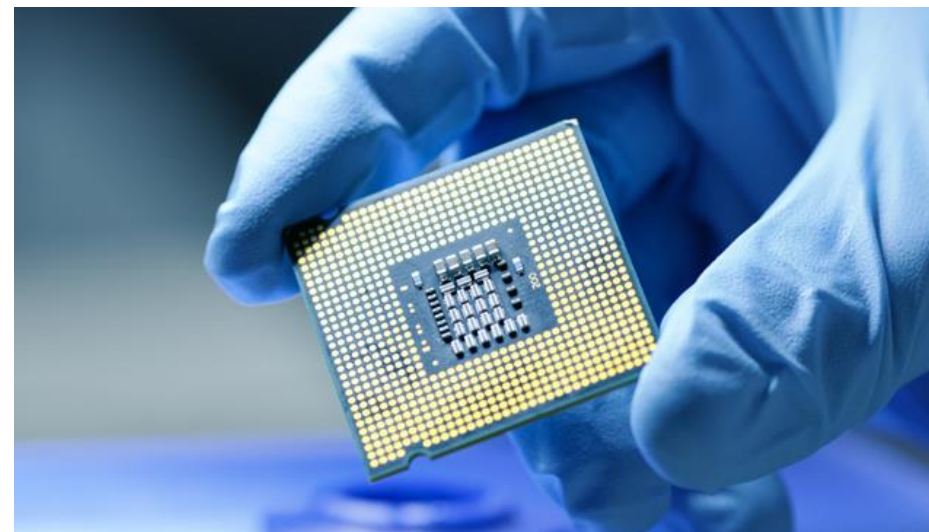

Regionalno investiranje

Boris Teški, Instar d.o.o.

Globalno ključni sektori ulaganja

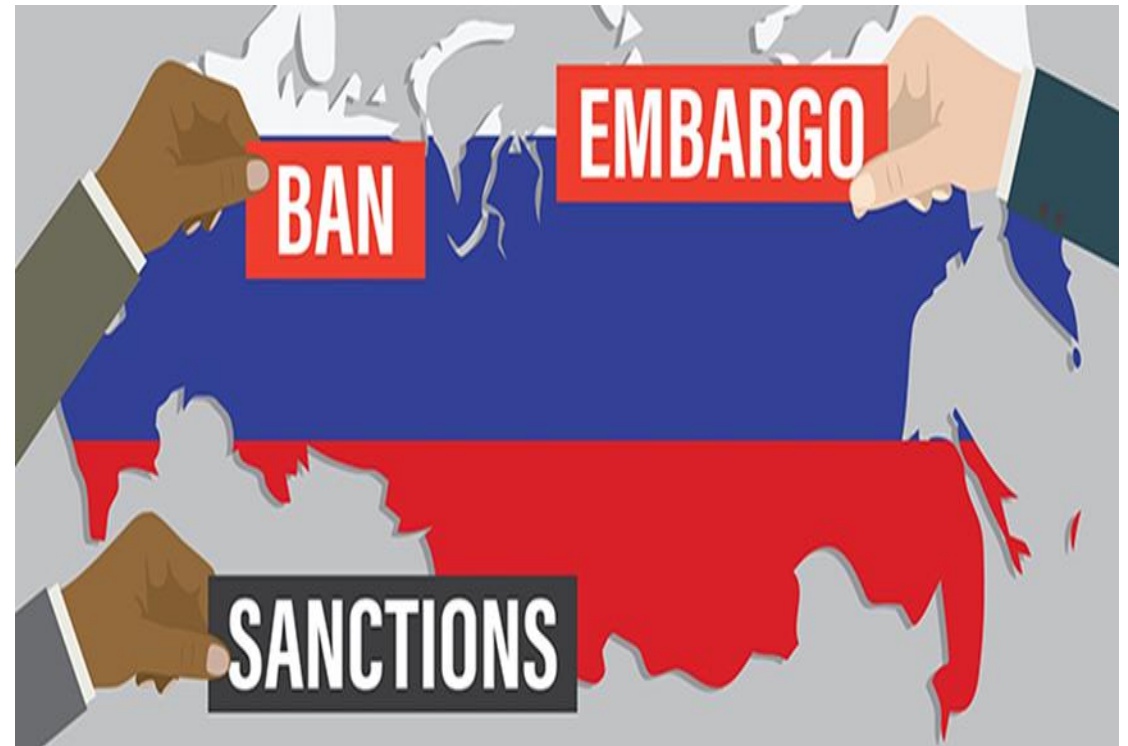
- Obnovljivi izvori energije (proizvodnja i skladištenje)
- Industrija poluvodiča i elektroničkih komponenti
- Komunikacije (data processing, hosting)
- Transport i skladištenje (usluge prijevoza i distribucije, skladištenje)
- Software i IT usluge
- Rastuća vojna namjena - NEW!

Nova paradigma investicija

Nove geostrateške okolnosti imaju direktan utjecaj na

- Broj ulaganja
- Sektore ulaganja
- Lokacije ulaganja
- Evaluaciju investitora (porijeklo, dugoročnost ulaganja, strategija ulagača) –EU regulativa u nastajanju

Nova paradigma investicija

- Investicije i politika sve više idu zajedno
- Protekcionizam polako nagriza globalizaciju i svjetsku trgovinu
- „Made in..” sindrom uz populizam ima sve veći utjecaj na ulaganja
- **„PRODUCE WHERE YOU SELL, AND SOURCE WHERE YOU PRODUCE...”**

Ključni sektori ulaganja u regiji

- Energetika
- Transport i logistika
- Sirovine
- Poljoprivreda
- Retail
- ICT

Hrvatska i investicije

- Zemlje u okruženju privlače više stranih investicija
- Veliki „greenfield” projekti nas zaobilaze

FDI inflow			
Mio EUR	2021	2022	2023
Rumunjska	9.933	10.902	7.796
Mađarska	8.776	14.064	3.194
Srbija	3.886	4.432	4.522
Hrvatska	3.952	3.408	2.715
Bugarska	2.029	3.131	4.083
Slovenija	1.856	2.051	1.056

Izvor:

The Vienna Institute for International Economic Studies

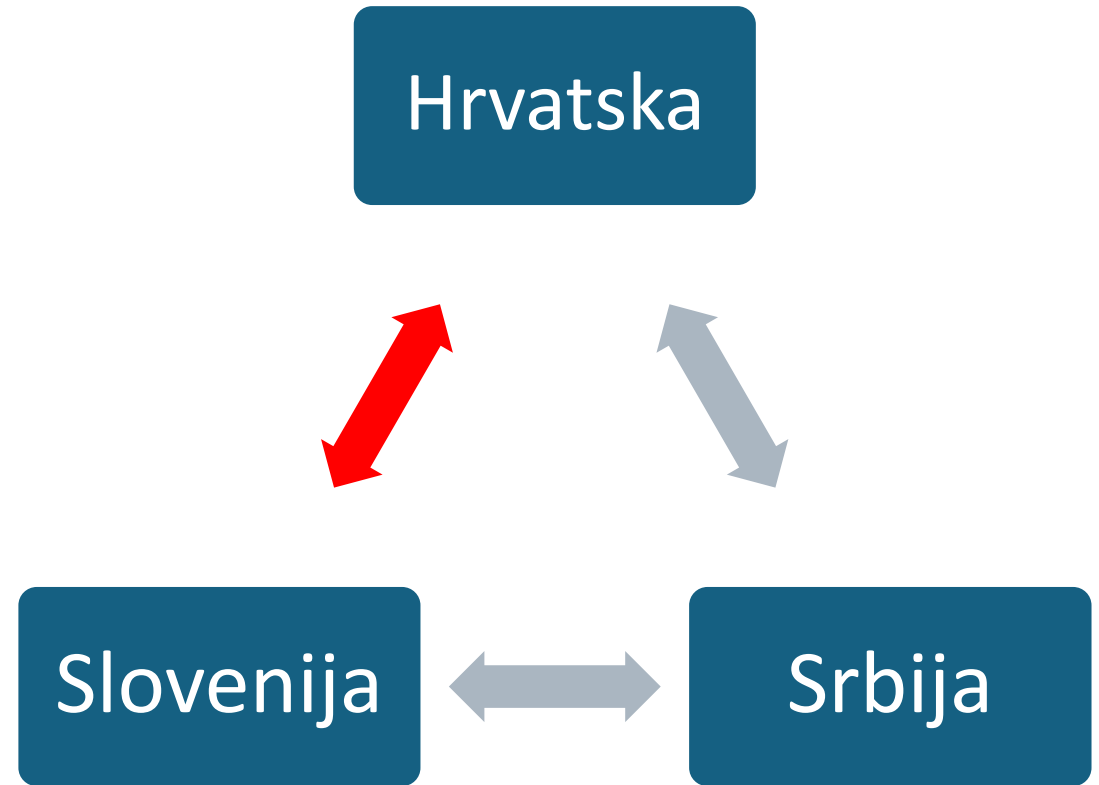
Regionalna tržišta

- Srbija – energetika, rudarstvo, transport
- Mađarska - proizvodnja baterija ,auto industrija
- Rumunjska – energetika (prirodni plin, obnovljivi izvori, nuklearna energija)
- Hrvatska – promet, logistika , obnovljivi izvori

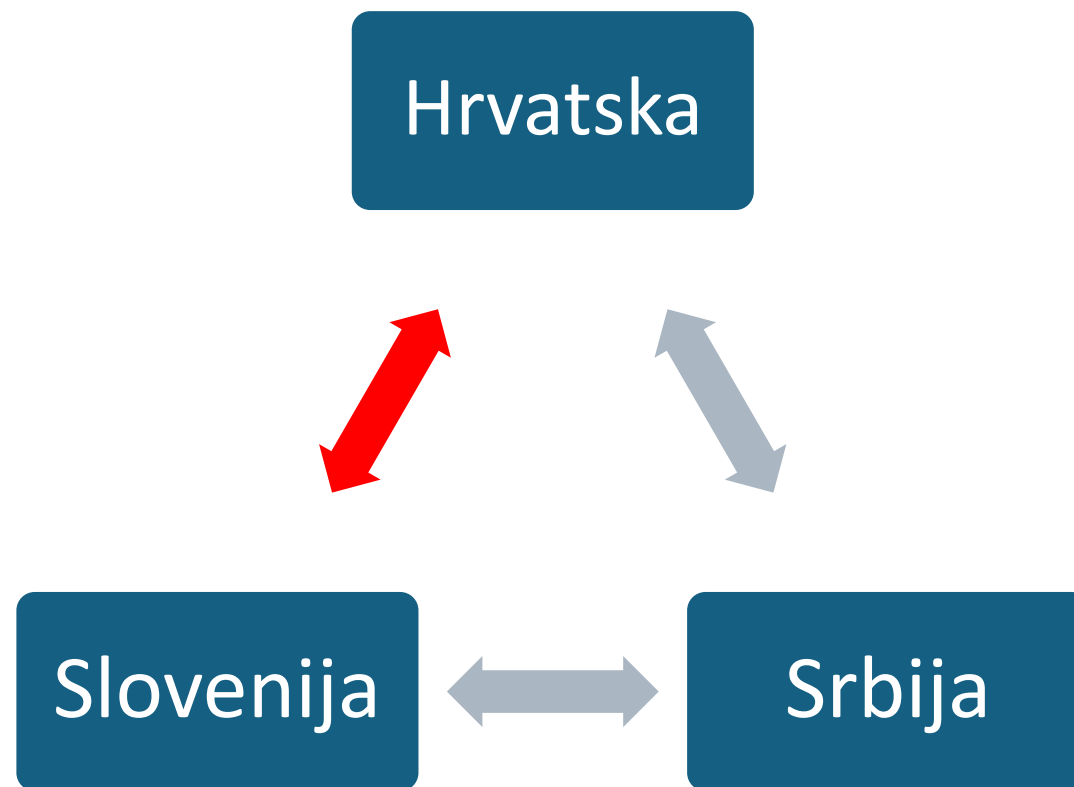
Hrvatske kompanije ulažu u tradicionalne industrije uglavnom zbog širenja tržišta

- Fortenova -Tuš
- Stanić grupa
- CIAK
- Tokić
- Pivac grupa
- Mplus

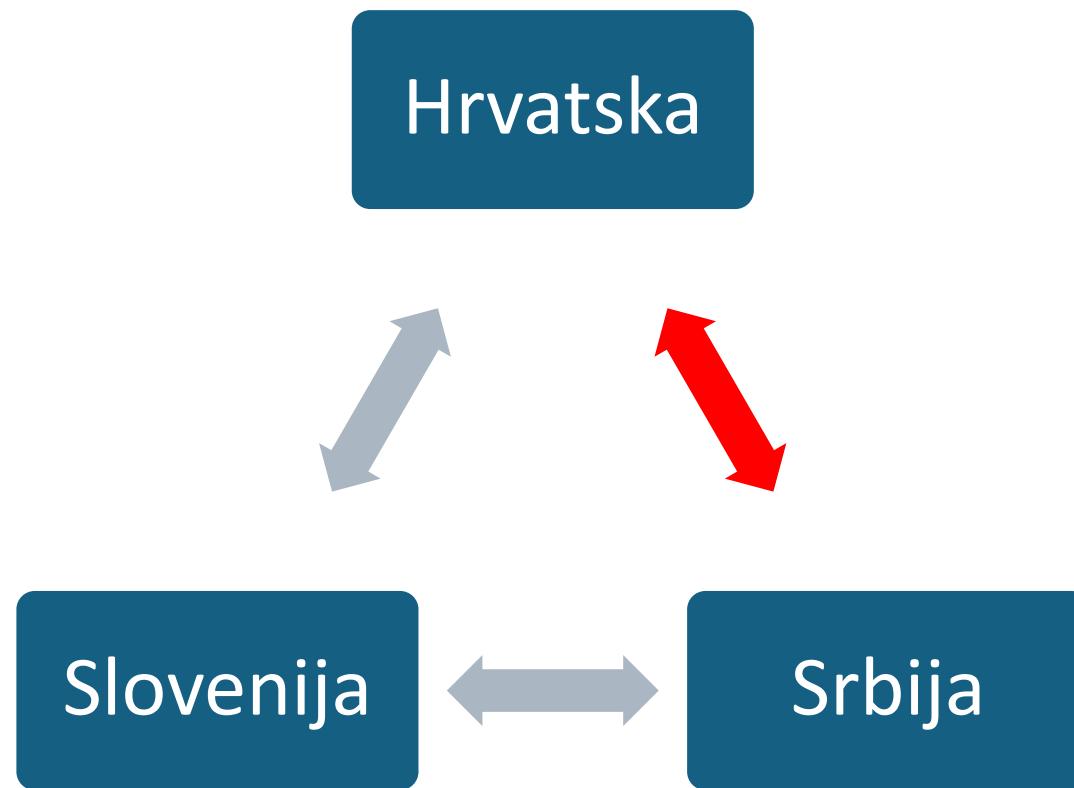
Slovenija ulaže u energetiku i proizvodnju

- Petrol - (solari, vjetar, Crodux, plin) - energetika
- Impol – TLM
- ISKRA Grupa (Elka,Elkakon,NCP)
- ISKRA EMCO
- Inter Energa
- NLB - Addiko – finansijski sektor?

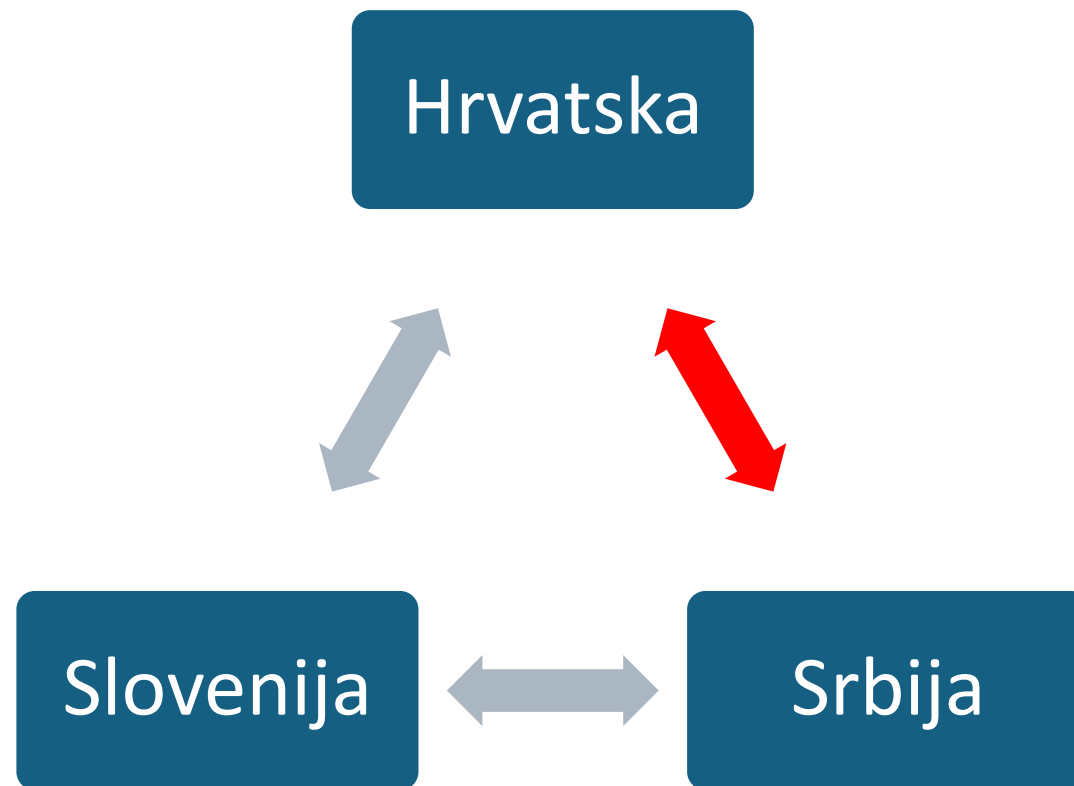
Samo Atlantic nastavlja ulaganja

- Atlantic Grupa - Strauss Adriatic
- Fortenova
- Dukat
- Vindija

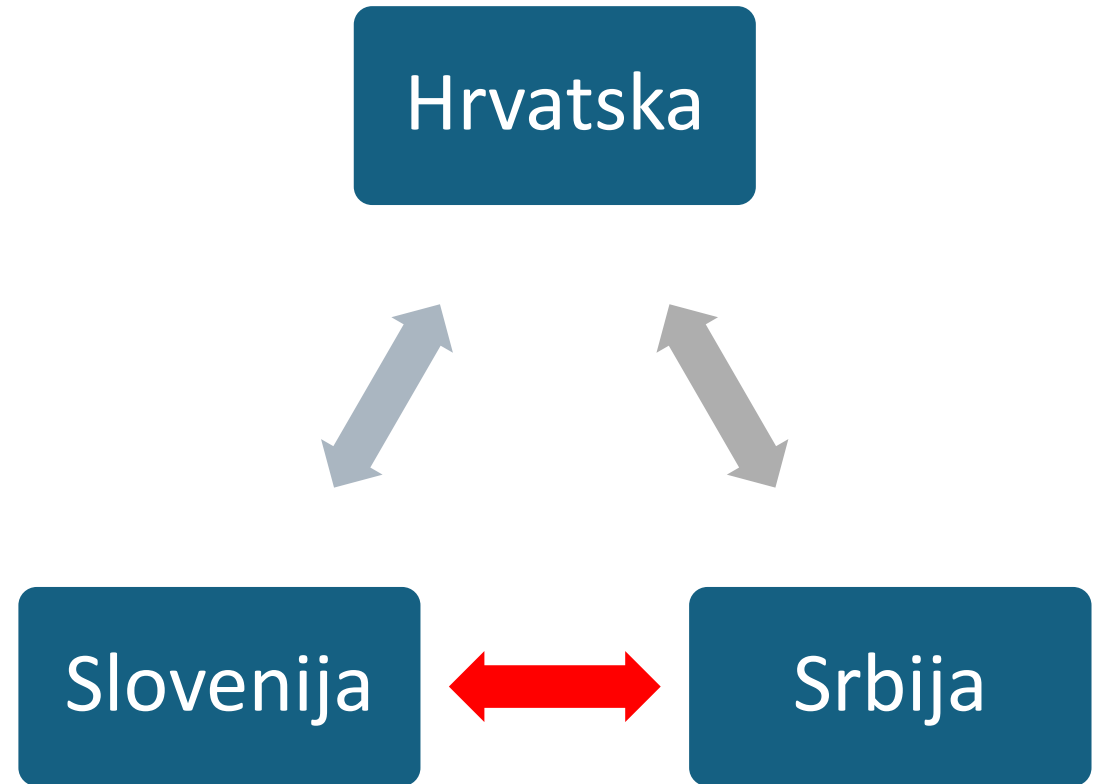
Nizak interes ili predrasuda

- Matijević, -poljoprivreda
- MK Grupa - turizam
- MILŠPED - logistika
- Mlinar, Kraš

Nakon vala ulaganja u Srbiju sve dalje je „business as usual”

- 1500 slovenskih poduzeća sa 30.000 zaposlenih
- MK Grupa –Gorenjska banka
- NLB
- Nectar –Fructal
- 2,0 Mrd € robne razmjene u 2023

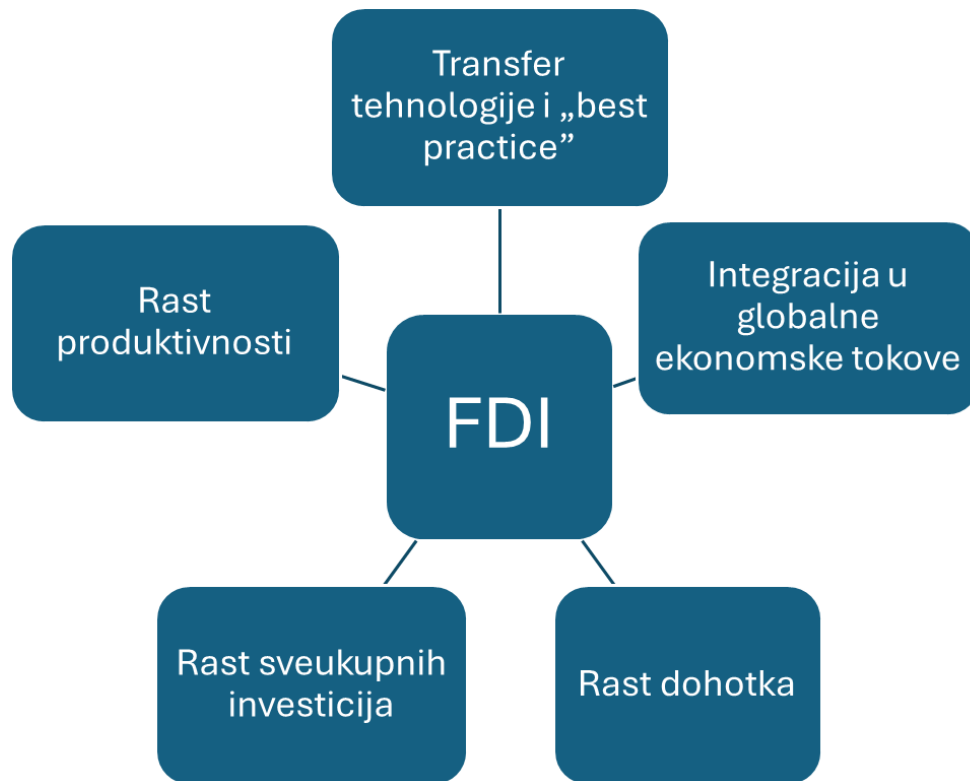
Hrvatska i investicije

- NPOO i EU fondovi generiraju snažnu financijsku podršku rastu investicija i BDP-a
- Ulazak u EMU smanjio rizik , ali i dalje nedostaje pravih „greenfield” ulaganja i politike privlačenja takvih ulaganja
- Produktivnost domaćih tvrtki ispod razine EU zemalja limitira mogućnost većih ulaganja
- Radna snaga sve veći problem u privlačenju investicija i rastu BDP-a
- Strani ulagači u Hrvatskoj zapošljavaju oko 20% ukupno zaposlenih, ostvaruju oko 60% ukupne dobiti i 62% ukupnih investicija
- Hrvatske kompanije uglavnom „utvrđuju” pozicije na lokalnim tržištima bez intenzivnijeg ulaganja na području EU (osim Slovenije)

Zašto naglasak na FDI?

- Globalna stagnacija i nastavak pad FDI u nadolazećem razdoblju posebno u proizvodnji (sa 17% u periodu do 2015-2019 udjela na 13% u periodu 2020-2023)
- Rast FDI u sektoru usluga favorizira razvijene zemlje
- Geopolitičke okolnosti sve više utječu na odluke investitora

Glavni čimbenici i Hrvatska

POZITIVNI – NEUTRALNI

- Stabilne javne financije i tečaj
- Porezni sustav (npr. porez na dobit je na razini konkurentskih zemalja)
- Geopolitička sigurnost
- Transport i infrastruktura
- Prosječni troškovi rada

NEGATIVNI

- Pravna sigurnost i efikasnost državne uprave (centralne i lokalne)
 - Struktura i broj radne snage
 - Veličina lokalnog tržišta i potencijali rasta
 - Nepripremljenost za veće investitore (okrupnjeno zemljište, dodatne olakšice itd.)
-

Kako unaprijediti okruženje za ulaganja?

- Jasno definirati ključne sektore i regije za ulaganja sa prilagođenim zakonodavnim okvirom (porezi, poticaji, koncesije itd.)
 - Targetiran i proaktivni pristup prema stranim investitorima
 - Unaprijediti sustav promoviranja Hrvatske i njenih regija kao investicijske destinacije – **ekonomski marketing**
 - Ponovno oformiti agenciju za poticanje i privlačenje (stranih) investicija po uzoru na najuspješnije zemlje (npr. Irska, Poljska, Mađarska..)
-